

A photograph showing a coach in a blue long-sleeved shirt sitting on the grass with several children in red and white soccer uniforms. The coach is holding a black marker and writing on a clipboard. A soccer ball is visible in the center. The background is a green grassy field.

STAPPENPLAN VOOR HET MONITOREN EN EVALUEREN VAN DE INZET VAN BUURTSPOORTCOACHES

Wat doen de buurtsportcoaches in mijn gemeente nu precies?

Gemeenten, buurtsportcoaches en werkgevers van buurtsportcoaches zijn gevraagd of ze behoefte hebben aan ondersteuning bij het inzetten van buurtsportcoaches. Wat blijkt? De meeste ondersteuningsvragen gaan over hulp bij monitoren en evalueren. Wat doen buurtsportcoaches precies en wat levert hun inzet lokaal op? Zijn hun opbrengsten er ook nog op lange termijn? Is er aanleiding om doelen of aanpakken bij te stellen? In dit artikel geeft Wikke van Stam, onderzoeker bij het Mulier Instituut, antwoord op een aantal veelgestelde vragen over monitoren en evalueren, en introduceert zij een stappenplan waarmee gemeenten, buurtsportcoaches en werkgevers zelf aan de slag kunnen.

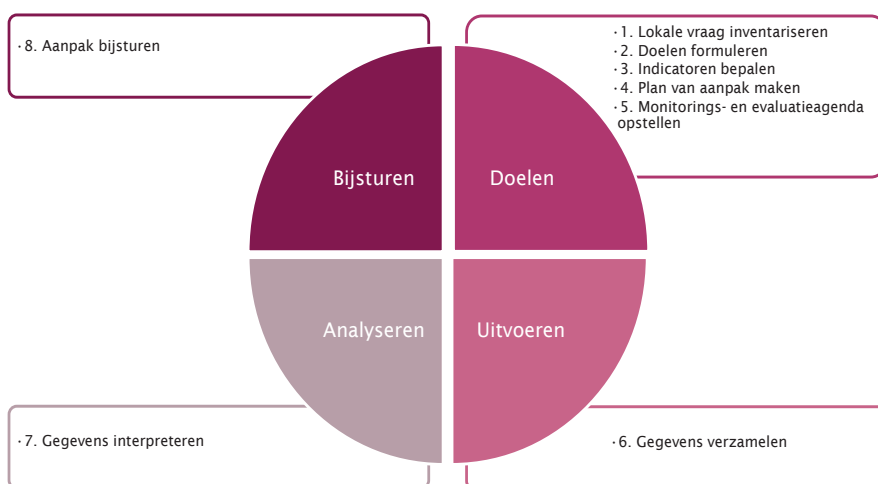
Waarom zou ik tijd besteden aan het monitoren en evalueren van de inzet van buurtsportcoaches, terwijl zij gewoon goed hun werk doen?

Redenen om aan monitoring en evaluatie te doen verschillen per gemeente. Een gemeente kan bijvoorbeeld monitoren en evalueren om te verklaren of de inzet om

bepaalde beleidsdoelen te bereiken wel of niet werkt, om de aanpak inzichtelijk te maken en te kunnen verbeteren, of om te achterhalen of de investeringen tot een bepaalde impact hebben geleid. In het kader van lerend beleid is monitoren en evalueren onmisbaar.

In de nieuwe Brede Regeling Combinatiefuncties, waarmee de inzet van buurt-

sportcoaches wordt gecontinueerd, is het monitoren belangrijker geworden en is de verantwoording naar het Rijk wat uitgebreid. Om te zorgen voor continuering van de Rijksbijdrage én voor draagvlak binnen uw gemeente is het dus van belang om te monitoren en evalueren en daardoor goed te weten wat er in uw gemeente allemaal gebeurt.

Figuur 1. Proces van planning, uitvoering en evaluatie van de inzet van buurtsportcoaches.

Hoe moet ik (beginnen met) monitoren en evalueren?

Met behulp van het ‘Stappenplan voor het monitoren en evalueren van de inzet van buurtsportcoaches’ kunt u zelf aan de slag om inzicht te krijgen in de impact van de inzet van buurtsportcoaches. In acht stappen wordt u meegenomen in het proces van doelen formuleren, gegevens verzamelen, analyseren en bijsturen (zie figuur 1). Werkbladen en een invoersheet zijn bijgesloten om u in dit proces van monitoren en evalueren praktisch te ondersteunen.

Waar kan ik cijfers vinden over mijn gemeente/wijk?

Op websites als sportenbewegenincijfers.nl en waarstaatjegemeente.nl staan veel openbare data met betrekking tot sport en gerelateerde thema’s. Daarnaast is recentelijk een overzicht gemaakt van openbare databronnen en meetinstrumenten: Dataverzameling voor (lokaal) sport- en beweegbeleid. Deze data zijn gerangschikt naar de zes thema’s van het Nationaal Sportakkoord en daarbij staat of ze op gemeente- of wijkniveau zijn uitgesplitst. Openbare gegevens (zoals het aandeel wekelijkse sporters

binnen uw gemeente) geven een indicatie van de stand van zaken waarop het beleid is gericht, maar kunnen geen oorzaak-gevolgrelatie geven of het beleid heeft geleid tot het gewenste resultaat. Gebruik openbare gegevens als een soort thermometer, waarbij periodiek de status wordt gemeten. Om te bepalen of de inzet van de buurtsportcoach direct invloed heeft gehad op uw doelen, is het nodig om zelf goed de activiteiten en resultaten te monitoren en evalueren. Als aanvullende informatie nodig is kan het soms nodig zijn om ook zelf een onderzoek uit te (laten) voeren. Zie stap 4 van het stappenplan voor meer informatie.

Hoe organiseren andere gemeenten hun monitorings- en evaluatiebeleid?

Buurtsportcoaches worden op veel verschillende manieren ingezet. Niet vreemd dat ook het monitoren en evalueren door gemeenten op verschillende manieren wordt georganiseerd. Het ontwikkelde stappenplan is in verschillende gemeenten getest, onder andere door de gemeente Enschede. In deze gemeente zijn buurtsportcoaches met verschillende functiepro-

fielen, en daarmee ook met verschillende doelen en activiteiten, actief. Deze functieprofielen komen voort uit een lokale vraag die aansluit op het gemeentelijk sportbeleid (stap 1). Zo heeft de Buurtsportcoach Zorg het doel om de doorverwijsstructuur van de (eerstelijns)zorg naar sport te verbeteren en om meer geschikt sport- en beweegaanbod voor deze groep te realiseren (stap 2). Een lokale partij is de werkgever van de buurtsportcoach, en gemeente en werkgever maken afspraken voor een termijn van drie jaar. Het is aan de buurtsportcoach en de werkgever de taak om indicatoren op te stellen en deze te monitoren (stap 3, 4, 5 en 6). Dat gebeurt op papier. In regelmatig contact met de gemeente wordt de voortgang besproken (stap 7 en 8). Na de drie jaar levert de werkgever een eindverslag aan bij de gemeente, waarin resultaten op activiteitsniveau (denk aan aantal deelnemers bij opgezette activiteiten) en financieel niveau zijn benoemd (stap 7). Op basis daarvan bepaalt de gemeente of een nieuwe driejarige termijn wordt gestart (stap 8). ◀

Verder lezen en aan de slag...

Op het Visie & Beleidsplein op www.sportengemeenten.nl kunt u de volgende documenten downloaden:

Mulier Instituut (2018). Stappenplan voor het monitoren en evalueren van de inzet van buurtsportcoaches, bij Sport & Nota’s

Mulier Instituut & Kenniscentrum Sport (2018). Dataverzameling voor (lokaal) sport- en beweegbeleid; met welke data en instrumenten zijn sport- en beweegcijfers te achterhalen?, bij Sport & Nota’s